

Preek over Matt. 6:25-34, 7:7-12, Hebr. 5:7-9.

Broeders en zusters,

Ik heb vandaag 2 heel bekende gedeelten uit de Bergrede met u gelezen. Het ene gedeelte heeft als kopje 'bezorgdheid': *Geen zorgen over je voedsel of kleding, maar zoek eerst Gods koninkrijk.* Het tweede gedeelte gaat over 'gebedsverhoring': *Bidt en u zal gegeven worden, zoekt en u zult vinden, klopt en u zal opengedaan worden.* Bekende woorden, maar ook woorden waar je als gelovige het knap lastig mee kunt hebben.

Eerst maar even over ons bidden. Want het staat er wel heel mooi zo, bidt en u zal gegeven worden, maar is dat nu ook altijd onze ervaring?

Om dit bijbelgedeelte goed te kunnen begrijpen, zullen we eerst moeten bespreken hoe we niet met deze tekst moeten omgaan. Het eerste wat we niet moeten doen is, als je gebeden niet verhoord worden, de schuld daarvoor bij de bidder neerleggen: Als je gebed niet verhoord wordt, heb je niet goed gebeden, of, als je gebed niet verhoord wordt, heb je een te klein geloof gehad. Of als je gebed niet verhoord wordt, heb je niet aanhoudend of intens genoeg gebeden. Je gebed voldoet dus niet aan de norm. Net alsof God een ambtenaar is, bij wie je een formuliertje moet invullen. En alleen als je het formulier correct invult, kan aan je wensen worden voldaan. Gelukkig voelen heel veel mensen aan dat het heel veel pastorale schade kan aanbrengen als je de verantwoordelijkheid voor de verhoring helemaal bij de bidder neerlegt. Wie ziek is, en om genezing bidt, wordt volledig op zichzelf teruggeworpen. En als genezing uitblijft krijg je dan te horen dat jouw geloof of jouw gebed niet voldoet. Dan heb je als zieke dus een dubbel probleem. Behalve je ziekte is je geloof ook onder de maat. Deze manier van omgaan met gebed moeten we radikaal afwijzen.

Als reactie daarop zie je vaak dat mensen de bijbelgedeelten over gebedsverhoring gaan relativiseren. Dan wordt bv. gezegd: deze woorden gelden niet voor alles wat we vragen. Het geldt alleen maar voor geestelijke dingen. Als we bv. vragen om nederigheid, of om geduld, of om naastenliefde, of om zelfbeheersing. Of er wordt gezegd: God verhoort wel alle gebeden, maar vaak anders. Of: God verhoort wel alle gebeden, maar niet meteen. Soms pas in het hiernamaals. Zo wordt een poging

gedaan tot een bepaald soort realisme. Er worden beperkingen aangebracht om al te grote verwachtingen te temperen. Het gevaar dat we dan lopen is, dat we niet echt meer verwachten dat God ons verhoort.

Twee dingen die we dus niet moeten doen. De verantwoordelijkheid voor verhooring bij de bidder neerleggen en de verwachting van de gebedsverhooring afzwakken of wegdeneren.

Maar hoe dan wel?

Eerst maar eens kijken hoe onze tekst over bidden praten. Wat mij opvalt is dat de bijbel hier drie woorden gebruikt voor ons gebed. Bidden, zoeken en kloppen.

Als je aan een kind vraagt wat bidden eigenlijk is, dan antwoordt het waarschijnlijk meteen met 'praten met God'. Dat is het ook. Bidden is in contact komen met God. God is een persoon en geen automaat. Denkt u maar aan zo'n lege flessen automaat. Je stopt er een fles in, en nog een fles en nog een fles.... Je drukt op de groene knop en er komt een bonnetje uit die je bij de kassa kunt inwisselen. Zo kun je niet als het ware een gebedje naar God opsturen, en nog één en nog één.....en dan volgt vanzelf als met een druk op de knop de verhooring. Nee, God is geen automaat maar een persoon. En bidden is met die Persoon in contact treden. En dan mag je in die vertrouwelijke relatie alles zeggen wat je op je hart hebt. Maar het gaat in die relatie in de eerste plaats om de Persoon en niet om de verhooring. Dat is volgens mij heel belangrijk: het gaat om de Persoon en niet om de verhooring!

Ik weet nog wel dat ik als kind graag bij mijn opa en oma kwam. Het waren gewoon gezellige mensen. Maar vlak voordat wij als kleinkinderen weggingen, dook oma altijd de kast in om er weer met de snoeptrommel uit te komen. Mijn grootouders leven al lang niet meer, maar het was wel een kenmerkend ritueel, waar we het als broers en zussen nog altijd over hebben. Weet je nog hoe dat ging? Dat maakte het altijd extra leuk. Maar ik kwam niet bij mijn grootouders op bezoek omdat ik snoep kreeg. Nee, het was om opa en oma zelf te doen. En zo is dat ook bij ons bidden. We gaan niet naar God toe omdat Hij zoveel te bieden heeft. We zijn gewoon graag bij God. We vertellen Hem alles wat ons bezig houdt, we luchten ons hart, we maken onze wensen bekend, we laten onze liefde blijken door te danken en tegen God te zeggen hoeveel we van Hem houden. Dat hoort allemaal bij ons bidden.

Het tweede woord wat de tekst gebruikt is zoeken. Zoeken heeft iets van aftasten. Het allemaal niet precies weten. We komen niet met een verlanglijstje. Zo wil ik het hebben en alleen zo. Nee, je komt al zoekend bij God en vertelt wat je bezig houdt en je laat het resultaat bij God omdat je Hem vertrouwt dat het bij Hem in goede handen is. "Heer, ik heb een probleem. Ik weet het antwoord niet, maar ik weet wel dat bij U in goede handen is!"

En als derde heeft de tekst het over kloppen. Aankloppen. Daar zit wel iets van eerbied in. Natuurlijk, we mogen kind aan huis zijn bij onze hemelse Vader. Maar we beseffen ook dat Hij Heer en Meester is. We hebben het wel tegen de Schepper van hemel en aarde. Maar je staat daar voor die deur omdat je contact zoekt met God. Omdat je ernaar verlangt met Hem te delen wat je bezig houdt. Je levert geen bestelling af in de hoop dat God in voorraad heeft wat je vraagt. Maar je wil gewoon graag met Hem bespreken wat je bezig houdt. Omdat je niemand kent met Wie je dat beter kunt doen dan met Hem. Met Hem die zo vol liefde is, zo wijs, zo invoelend, zo meelevend.

En omdat God zo te vertrouwen is mogen we ook weten dat Hij ons nooit zal bedriegen. Daarom vertelt Jezus ons dat er geen vader is die zijn kind een steen geeft in plaats van een brood, of een slang in plaats van een vis. Het Griekse woord voor vis wijst op een palingachtige vis. Er is geen vader die zijn kind een slang geeft in plaats van een paling. Dat zou puur bedrog zijn. Je denkt dat je krijgt wat je vraagt, maar het blijkt niet zo te zijn. In het paralelle gedeelte van het Lukas Evangelie wordt er nog een voorbeeld genoemd. Er is geen vader die een scorpioen geeft, in plaats van een ei. Als een scorpioen zijn poten intrekt, dan lijkt 'ie wel op een ei. Ook hier weer, je denkt dat je krijgt wat je vraagt, maar het is het niet. Zo met zijn kinderen omgaan, dat doet toch geen mens. Geen mens zal zijn eigen kind zo bedriegen. Dan zou je gewoon een wrede sadist zijn. Ik verwacht ook niet dat er iemand hier in de kerk is die zo met z'n kinderen omgaat. En als wij, als zondige mensen dat al niet doen, dan mogen we er helemaal zeker van zijn dat onze Hemelse Vader niet zo met ons zal omgaan. Hij zal ons zeker niet bedriegen. Bij God geen stenen voor brood, geen slang voor een vis en geen scorpioen voor een ei.

Dat geeft Hij niet. Maar wat geeft Hij dan wel? Vs. 11 zegt dat God *het goede* geeft aan mensen die Hem bidden. Nu staat deze zin ook bijna woordelijk net zo in het Lukas Evangelie. Maar daar is één woordje anders dan in onze tekst. In Lukas staat:

Indien dan gij, hoewel gij slecht zijt, goede gaven weet te geven aan uw kinderen, hoeveel te meer zal uw Vader uit de hemel, de Heilige Geest geven aan hen die Hem daarom bidden.

Hoort u het verschil? In onze tekst in Matteus staat dat God *het goede* geeft aan wie tot Hem bidden, in Lukas staat dat God *de heilige Geest* geeft aan wie tot Hem bidden. Ging het in het vorige gedeelte van de tekst vooral over wat God niet doet: God bedriegt ons niet. Nu gaat het er over wat God wel doet. En dan zegt Matteus: Hij geeft het goede. En Lukas: Hij geeft de Heilige Geest. Er staat dus ook hier weer niet trouwens dat God altijd geeft wat je vraagt. Hij geeft wat goed is! En dat kan wel iets heel anders zijn dan jijzelf in gedachten hebt. Maar God zal ons niet onthouden wat goed voor ons is. Hij geeft Zijn Geest. Je zou kunnen zeggen 'Hij geeft Zichzelf!' En dat gebed wordt altijd verhoord! Het kan zijn dat je niet krijgt wat je vraagt. Als je worstelt met je gezondheid, of als je moeite hebt om het hoofd boven water te houden in alle druk van het leven. Dan is het echt niet altijd zo dat die omstandigheden veranderen. Natuurlijk mogen we daar wel om vragen, blijven bidden, zoeken, kloppen. Maar heel vaak veranderen niet de omstandigheden, maar veranderen wijzelf. Omdat God de nabijheid van Zijn Geest schenkt veranderen wijzelf en komt wat wij meemaken in een ander daglicht te staan.

En dat is nu ook de reden waarom ik die andere tekst heb gelezen uit Hebrëen 5:7. Deze tekst gaat over de Here Jezus in Gethsemane. Ik moet eerlijk zeggen dat deze tekst ook een eye-opener voor mijzelf was. Ik heb wel eens in een preek gezegd dat Jezus ook te maken heeft gehad met onverhoorde gebeden. En in zekere zin is zijn gebed in de Hof van Gethsemane ook zo'n onverhoord gebed. Jezus bad tot Zijn vader of er ook een andere oplossing zou kunnen zijn voor het lijden. Hij vroeg of de drinkbeker aan Hem voorbij mocht gaan. En dat gebed is niet verhoord. Jezus moest dwars door het lijden gaan. Het kon niet anders. Er is geen andere oplossing voor onze zonden. Alleen langs de weg van kruis en graf was het mogelijk om de verloren mensheid te redden. Als er andere manieren geweest zouden zijn om ons terug te brengen tot de Vader dan had God ongetwijfeld een andere weg gekozen. Want het

opofferen van Zijn Zoon heeft Hem ook pijn gedaan. Daarom is het ook onverteerbaar als er mensen zijn die menen dat alle godsdiensten op hetzelfde neerkomen. Sommigen menen dat we allemaal als het ware dezelfde berg beklimmen, maar alleen aan een andere kant. Maar op het topje komen we elkaar tegen, ongeacht welke godsdienst we aanhangen. Zo denken is het loochenen van het kruis van Jezus, en een minachting van Zijn verlossing aan het kruis. Jezus mocht en kon niet verhoord worden in Gethsemane, omdat er alleen zo weer een weg gebaad kon worden tot de Vader. Niet: er zijn zoveel wegen die naar Rome leiden, maar 'Ik ben de weg' zegt Jezus.

Maar nu zegt Hebreëen over die gebeurtenis dat God Jezus wèl heeft verhoord! Hij kreeg niet wat Hij vroeg, maar Hij is verhoord uit Zijn angst. Hier zie ik wel overeenkomsten met ons tekstgedeelte uit Matteus. Jezus bad...klopte...zocht Zijn Vader. Jezus was dodelijk beangst. Zijn zweet werd als druppels bloed die op de aarde vielen. Jezus bad vurig en Zijn Vader reageert door Hem te geven wat nodig is, om die weg te kunnen gaan van het kruis. Hij nam Zijn angst weg. Hij nam niet de drinkbeker weg, maar gaf kracht die drinkbeker te drinken. Op zo'n manier dat Jezus vanaf dat moment Zijn gevangenneming onder ogen durfde te zien. Aan het eind van Zijn gebed zegt Jezus dan ook: *zie de ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen van de zondaren. Staat op, laten wij gaan. Zie die Mij overlevert, is nabij.* Op die manier liep Jezus als het ware zijn gevangenneming tegemoet.

Ik wil graag nog even terug naar de Bergrede. We hebben het al over het bidden gehad, maar nog niet over dat andere gedeelte. Het gedeelte over *bezorgdheid*.

Deze tekst zegt niet dat we een zorgeloos leven moeten gaan leiden, maar dat we ons bezorgd moeten maken over de goede dingen. Wees dus niet de hele dag bezig met de vragen "wat zullen we eten" of "wat zullen we drinken" of "waarmee zullen we ons kleden". Als zelfs de vogels die niet maaien en niet zaaien door de Hemelse Vader gevoed worden, waarom zul jij je dan zorgen maken. En zelfs de veldbloemen, die niet spinnen en weven, gewoon door te doen wat ze moeten doen, namelijk bloeien, nog mooier zijn dan Salomo, de rijkste en succesvolste koning die Israel heeft gekend, waarom zul jij je dan zorgen maken. Natuurlijk veroordeelt de Here Jezus niet dat we goed voor onszelf of voor ons gezin zorgen. Het is zelfs je plicht

om je in te spannen voor brood op de plank en warme kleding. Het gaat om prioriteiten. Waar gaat je hart naar uit. Wat vind je nu eigenlijk echt belangrijk. “Kijk” zegt Jezus, “als je alleen maar in de weer bent met eten, drinken en kleding dan is er in je denken geen ruimte meer voor Gods Koninkrijk. Wees dus niet alleen bezig met de vraag hoe je in de toekomst rond gaat komen, maar leef vandaag met God! Geef dat de prioriteit. Zoek eerst Zijn Koninkrijk en Zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden”.

En in die context staat ook het onderwijs van het bidden. God neemt ons leven en ons bestaan op in Zijn grote plan voor de toekomst. Zijn Koninkrijk gaat komen. Natuurlijk, Hij houdt van ons, onnoemelijk veel, meer dan ieder ander, en reken maar dat alles wat ons overkomt in het leven Hem aan het hart gaat. Maar Zijn doel is niet om ons alleen maar een comfortabel leventje te geven. Zijn doel is dat Zijn Koninkrijk zichtbaar wordt. In ons persoonlijk leven, in ons gemeentelven en in de wereld. En daarom mag ons bidden ook in de eerste plaats een gebed zijn om de komst van Gods Koninkrijk. Dat is prioriteit: Uw koninkrijk kome. En hoe wordt dat Koninkrijk zichtbaar? Als wij gaan leven volgens de principes van dat Koninkrijk. Heel praktisch. Denk maar aan de preek van vorige week ‘niet oordelen’. Zolang we zelf een balk in het oog hebben, zijn we ongeschikt om de splinter uit het oog van onze broeder of zuster te halen. Zo mogen we met elkaar omgaan, omdat de Koning van het Koninkrijk zo met ons omgaat. Hij kwam ook niet om te oordelen, maar om te redden. Hij neemt uit genade al onze onhebbelijkheden en onvolkomenheden mee naar het kruis. Hij kijkt er niet meer naar. Zo is onze Koning, zo mogen wij ook zijn. We gunnen elkaar het Licht – met een hoofdletter – het Licht van Jezus in de ogen.

En omdat ons leven in de handen van die Koning is, mag ons leven en ons levensonderhoud aan Zijn Koninkrijk ondergeschikt zijn. Dat mogen we allemaal in Gods handen leggen. Dat is geloven, dat is vertrouwen. Zelf niet langer de touwtjes in handen willen houden maar er vanuit gaan dat God de touwtjes van ons leven in handen heeft.

Uw Koninkrijk kome....Misschien bidt u het wel elke dag aan tafel. Laten we daar samen nu eens prioriteit aangeven. Bidden dat Zijn Koninkrijk zichtbaar mag worden in ons leven. Dan zal God zeker, als een Vader, Zijn Geest geven.

En ons levensonderhoud.... ach, Elly en Rikkert zingen het zo:

*Kijk eens in de spiegel. Jij bent nog veel meer waard dan vogeltjes en bloemetjes.
't Is God die jou bewaart.*

Je Vader zorgt voor jou. Hij houdt je in Zijn hand. Hij houdt je in Zijn vaderhand....

Amen

G.P. Hartkamp

Februari 2012

Wapenveld